

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Hva er intensjonen med gatelag, og hvilken funksjon fyller de for toppklubbene?

Eirik Stokken Stueland og Jørgen Hveding Andreassen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 34

Molde, 19.05.21.

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands. • ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt. • ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt. • har alle referansene oppgitt i litteraturlisten. • ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i URKUND, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Personvern

Personopplysningsloven

Forskningsprosjekt som innebærer behandling av personopplysninger iht.

Personopplysningsloven skal meldes til Norsk senter for forskningsdata, NSD, for vurdering.

Har oppgaven vært vurdert av NSD?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer: 586379

- Hvis nei:

Jeg/vi erklærer at oppgaven ikke omfattes av Personopplysningsloven:

Helseforskningsloven

Dersom prosjektet faller inn under Helseforskningsloven, skal det også søkes om forhåndsgodkjenning fra Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK, i din region.

Har oppgaven vært til behandling hos REK?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Hallgeir Gammelsæter

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Dato: 19.05.21

Forord

Ved denne innleveringen av Bacheloroppgaven i Sport Management ved Høgskolen i Molde, avslutter vi et 3-årig langt eventyr. Vi ønsker å takke alle medstudenter, lærere, og til denne oppgaven en særdeles takk til vår veileder Hallgeir Gammelsæter. Denne oppgaven krevde også tillit til oss fra våre intervjuobjekter. Uten deres positivitet til å stille til intervju å bidra inn mot oppgaven hadde vi ikke kunne klart å gjennomføre dette på samme måte.

Vi ønsker også å rette en oppmerksomhet til Fotballstiftelsen og Vålerenga Samfunn for bistand med tips inn til oppgaven.

Sammendrag

Vi ønsket i denne oppgaven å belyse flere av toppklubbene i fotball Norge sin tilnærming og intensjon til prosjektet gatelag. Hvordan bruker toppklubbene dette prosjektet inn mot deres arbeid internt i klubben og ut mot sponsorer og samarbeidspartnere? Vi valgte å bruke kvalitative intervju for å besvare problemstillingen vår for å finne ut av tilnærmingen og intensjonen toppklubbene har rundt gatelag. Resultatet viser at toppklubbene har gode intensjoner med å hjelpe mindre privilegerte mennesker i rusmiljø. De positive og ringvirkningene for klubbene som kommer av å ha gatelag, kommer i andre rekke. Toppklubbene i Norge har en altruistisk tilnærming til det å ha gatelag. De ønsker virkelig å hjelpe de som trenger det, selv om det koster mye i form av ressurser, der det organisatoriske krever mer enn andre deler innad i en fotballklubb, så blir mye av dette dekket. Noen klubber løser dette forskjellig, der noen går litt utover det budsjettet de får fra det offentlige, mens andre holder seg til det de får. Hvordan klubbene jobber inn mot nevnte sponsorer og samarbeidspartnere er ulikt. Det kan være på grunn av forskjell på størrelsen på klubbene, men noen bruker prosjektet mer aktivt og selger det inn mot nye og nåværende partnere for å øke inntekten til klubben, som kler en mer instrumentell tenkning.

Innhold

1.0	Innledning	1
1.1	Valg og bakgrunn for problemstilling	1
2.0	Teori	2
2.1	Vet vi noe om dette fra før gjennom tidligere forskning?	2
2.2	Samfunnsansvar i idretten	3
2.3	Analyseverktøy	3
3.0	Metode	4
3.1	Kvalitativ metode	4
3.2	Populasjon og utvalg	5
3.3	Gjennomføring av intervju	6
3.4	Svakheter	7
4.0	Analyse	8
4.1	Daglige ledere	8
4.2	Gatelagsansvarlig	12
5.0	Diskusjon	16
5.1	Intensjon med gatelag	16
5.2	Ringvirkninger med gatelag	17
5.3	Ulemper og nedtrapping	17
5.4	Gatelagets betydning for sponsorer	18
5.5	Klubbens oppfølging og tilrettelegging	18
5.6	Sunn forventning	19
5.7	Men hva hvis støtten forsvinner	20
5.8	Tilnærmingen	20
6.0	Konklusjon	21
7.0	Videre forskning	22
8.0	Referanseliste	23
9.0	Vedlegg	26
9.1	Intervjuguide Daglig leder	26
9.2	Intervjuguide gatelagsansvarlig	27

1.0 Innledning

Med den merkevaren som norske toppklubber i fotball har, sitter de på en unik posisjon til å påvirke samfunnet rundt. Mulighetene som ligger i hver fotballklubb til å ta et samfunnsansvar er store, og vi ville se nærmere på hvordan de utnytter denne posisjonen. Fotball som merkevare fører med seg mye oppmerksomhet, og blir dermed mer synlig enn andre organisasjoner. Det kan medføre en stor påvirkningskraft. Derfor er det desto viktigere at de gjør slike ting, fordi det blir lagt merke til. Underveis i denne undersøkelse har det vært en fellesnevner mellom alle involverte klubber, der prosjektet gatelag har vært blant klubbenes største samfunnsansvarlige prosjekter. Dette er et prosjekt som klubbene selv har tatt initiativ til å opprette og som er i stor vekst. De har også fått seg en egen overordnet stiftelse som kalles Fotballstiftelsen. Dette har gjort det lettere for klubber som ikke har gatelag, til å ta kontakt med dem for hjelp til en eventuell oppstart. Totalt i dag er det opprettet 24 gatelag i Norge, og det ligger an til å bli 27 i løpet av året 2021 (Gatelaget.no, 2021).

1.1 Valg og bakgrunn for problemstilling

Vi ønsket å undersøke nærmere hvordan gatelagene til toppklubbene i Norge driftes, og hva klubbenes intensjoner er. Gatelagene er en voksende bit av det samfunnsansvaret norske toppfotballklubber tar (gatelaget.no, 2021). Disse lagene består av spillere med nåværende eller tidligere rus og psykiatriproblematikk, og er et lavterskeltilbud for dem som vil og ønsker å komme seg ut av en ellers tung hverdag preget av nettopp dette med rus og psykiatri. Målet med gatelagene er hovedsakelig å få de tilbake til rutiner, som medfører at de kommer seg tilbake i jobb eller skole, og kanskje også få de inkludert i idretten på et vis, men samtidig også bare kan være en sosial arena for å møte personer som man kan kjenne seg igjen i og føle seg velkommen.

I flere klubber er det det største, og kanskje det viktigste prosjektet de har på samfunnssiden. Det vi vil se nærmere på, er hvorfor klubbene velger å ha gatelag. Har det resultert i en forventning siden vi ser flere og flere klubber som oppretter gatelag? (gatelaget.no, 2021). Eller det et oppriktig ønske om å gi noe tilbake til byen. Er det noen klubber som ser muligheten til å skape seg et ekstra godt omdømme og rykte, og samtidig skaffe seg godvilje hos sponsorer og samarbeidspartnere, kan det falle ned på at klubbene

tjener på dette prosjektet? Vi ønsker å sette svarene vi fikk inn en analyse for å stadfeste svarene om de tilhører en instrumentalistisk, idealistisk, eller en altruistisk tilnærming.

Kortere forklart, er klubbene kyniske, og ser på dette med en økonomisk vinning, eller er det en fanesak som de virkelig brenner for. Og kan man oppnå begge deler? Hva ville konsekvensene blitt for klubbene om de ikke hadde gatelag.

Med dette i bakhode vil vår problemstilling være: **Hva er intensjonen med gatelag, og hvilken funksjon fyller de for toppklubbene?**

2.0 Teori

2.1 Vet vi noe om dette fra før gjennom tidligere forskning?

Ut ifra det vi har lest og funnet ut, har ingen gjort konkret det samme som vi ønsker å finne ut av her, selv om gatelagene i Norge har blitt brukt i flere undersøkelser og artikler, så kan vi med nesten sikkerhet si at dette er ikke gjort før i Norge. Det nærmeste vi kommer er fra artikkelen «1+1 er mer enn 2», skrevet av F. Mikaelson & T. Tonholm (2013). Der de blant annet er innom det at FFK ønsket å se nærmere på effekt på organisasjonsnivå. Uten at de går direkte inn på Fredrikstad Fotballklubb som organisasjons påvirkning av det å ha gatelag. Men mer inn på samarbeidet mellom den offentlige og private sektoren, og effekten av samarbeidet dem imellom inn mot selve individet.

En annen artikkel er *Gatelagsfotball som Recovery på banen – «verdens beste ettervern?»* av Thompson, Knutsen, Johansen, Borg & Karlsson (2019). Som går mer inn på all påvirkningen et gatelag har på spillernes personlige plan. Hvordan de blir tatt vare på, fellesskapet, tilhørigheten og betydningen gatelaget har skapt i hverdagen. Dette er også noe vi har lagt til grunn for vår oppgave, at vi ønsker å se på den andre parten av de som blir påvirket av gatelaget, nemlig på klubbsiden.

2.2 Samfunnsansvar i idretten

Samfunnsansvar er et fenomen som alltid har vært til stede, i en eller annen form i samfunnet. Og i løpet av det siste tiåret, har samfunnsansvar fått enda mer momentum i sportens verden. Det er fordi sporten sitt ansvar, og spesielt fotball, er mer enn bare det som skjer på banen. Det er på grunn av at de profesjonelle idrettsklubbene har så stor innflytelse på samfunnet som klubben hører til (Walzel, Robertson & Anagnostopoulos, 2018). Samfunnsansvar og gatelag er ikke noe typisk norsk. Da gatelagsprosjektet ble startet internasjonalt, ble det kalt «Street Soccer Football» og var primært et tilbud til hjemløse (Thompson, Knutsen, Johansen, Borg & Karlsson, 2019). I 2011 kom også gatelag til Norge for første gang. Den gang var det Fredrikstad fotballklubb som var først ute her til lands. Mange av lagene i Norge fulgte på etter hvert som årene gikk og i 2015 ble det innført en nasjonal liga for gatelagene, der FFK og Vålerenga møttes i Valhall for den aller første kampen (fredrikstad.no).

Samfunnsansvar i idretten og fotballen kan også sammenlignes med fair play. Det er kanskje der man kan dra paralleller og sammenligninger med næringslivet og andre store bedrifter og selskaper utenom idretten. Der de nevnte aktørene tar i et tak samfunnsmessig med å drive så miljømessig som mulig, og det å følge regelverket og ikke opptre umoralsk, noe som fort kan sammenlignes med korrupsjon og fair play i idretten. Vi kan vel være åpen om at korrupsjon dessverre har preget internasjonal idrett over lang tid. Og det blir vanskelig å komme utenom tilfeller her i Norge også, men fair play står sterkt her til lands, og det innebærer forpliktelser overfor et sett uformelle regler om hva som er etisk riktige handlinger, dette så klart i tillegg til de formelle reglene. Fair play ligger under i Idrettsforbundets understreking av etiske normer som organisasjonen bygger sin virksomhet på (Lesjø, 2008).

2.3 Analyseverktøy

I denne oppgaven skal vi også se hva baktanken til klubbene er ved å ha gatelag. Gjør de det for samfunnet, eller for klubbens vinning? Det første begrepet vi skal se på er altruisme. Det blir beskrevet av Kerr, Godfrey-Smith & Feldman (2004) hvor det på generelt grunnlag blir oppfattet som en holdning som er uselvvisk og gagnar andre individer enn personen som har en altruistisk holdning. Videre skriver de at altruisme koster mye for

individet, de som har denne holdningen tjener lite på det, mens de andre individene tjener på det (Kerr, Godfrey-Smith & Feldman, 2004). Det vil si, i for eksempel en fotballklubb, at klubben tjener lite på gatelagsprosjektet økonomisk sett, men er en stor nytte for deltakerne.

Instrumentalisme er det andre begrepet vi skal se på. Det blir forklart som idéer, konsepter, teorier og andre medlemmer av gruppen som du tilhører, bare er «verktøy» og goder som skal hjelpe deg til å oppnå dine behov og mål som du er ute etter (Stanford, 2015). Om man bruker en fotballklubb som eksempel her også, kan man si at klubbene som har en instrumentalistisk tankegang, bruker gatelag for å hjelpe dem med å oppnå for eksempel, økte tilskuertall på kampene eller omdømme.

Idealisme er materialismen sin rake motsetning, og i den moderne filosofien finnes det to måter å forklare hva idealisme er. Vi velger å gå forklare den ene av dem og det er at idealismen kan bli beskrevet som at det mentale er grunnleggeren til realiteten (Guyer & Horstmann, 2015). Det kan forklares med at en person med idealistisk tankesett, ser på verdien av en handling og ikke den materialistiske siden av handlingen. For eksempel, i en fotballklubb med idealistisk tankesett, ser klubben verdien gatelaget har for spillerne og samfunnet.

3.0 Metode

I metodekapittelet skal vi gjøre rede for hvordan vi har valgt å løse denne oppgaven, samt gå mer inn i dybden på blant annet innsamling av data og hvorfor vi valgte å gjøre det på nettopp den måten vi gjorde det på. Metode blir beskrevet som en strategi for å kunne få frem gyldig og troverdig informasjon eller kunnskap om den virkeligheten man undersøker (Jacobsen, 2018). Den informasjonen man samler inn om virkeligheten, blir kalt for empiri (Jacobsen, 2018).

3.1 Kvalitativ metode

For å kunne finne informasjonen vi trengte, knyttet til vår problemstilling, så valgte vi å bruke intervju. Dette er på grunn av vår interesse for hvert enkelt intervjuobjekt sitt svar.

Det får man gjennom å foreta personlige intervjuer med våre informanter. (Jacobsen, 2018). Vi ønsker nemlig å se på hver enkelt klubb sine synspunkter rundt gatelag gjennom daglig leder og gatelagsansvarlig. Det er også det som egner seg best når man skal intervju et fåtall personer, noe som var vårt tilfelle (Jacobsen, 2018). Får å kunne få frem svar man kanskje ikke ville fått ved full offentlighet, valgte vi å anonymisere både intervjuobjektene og klubben de representerte. Dette ble formidlet i e-posten vi sendte ut, der vi ba om å få gjennomføre et intervju med vedkommende. Gjennomføringen av intervju skjedde via møte-tjenesten Zoom. Det er grunnet den pågående Covid-19 pandemien som herjer rundt om i verden. Et fysisk møte ville altså ikke latt seg gjøre, da vi valgte å følge retningslinjene FHI har anbefalt. For å kunne opprettholde en god flyt gjennom intervjuet, ble et par av spørsmålene stilt tidligere eller senere enn «planlagt», på grunn av at det temaet ble nevnt av intervjuobjektet i et av svarene på et tidligere spørsmål. I tillegg brukte vi lite «ja, mhm», men i stedet nikkete bekræftende. Av erfaring, blir det litt «hakkete» i samtalen over Zoom om man svarer «ja, mhm» etter hver setning (Jacobsen, 2018).

3.2 Populasjon og utvalg

Til denne undersøkelsen måtte vi velge et representativt utvalg av de som jobbet med dette, og skjønte at vi ikke kunne ta for oss alle sammen. Samtidig ble populasjonen, som er alle de undersøkelsesenheterne vi ønsker å snakke med og uttale oss om (Jacobsen, 2015), vanskelig og skulle bestemmes på forhånd. Når vi kontaktet daglig leder og prosjektansvarlig og/eller trenere for de ulike klubbene og gatelagene deres, var det ikke alltid vi ble møtt med åpne armer. Totalt henvendte vi oss til 12 klubber og 24 personer. Noen lot være å svare, mens noen svarte at de ikke hadde tid og mulighet. Men vi klarte likevel å få et godt utvalg av personer innenfor feltet til flere av Norges største klubber. På grunn av anonymitet kan vi ikke spesifisere navn på personer eller klubber. Nærmere bestemt 7 klubber, derav 5 daglig ledere og 7 prosjektansvarlig og/eller trener for gatelagene. Totalt 12 stk. av hele populasjonen som er nylig blitt 24 gatelag i Norge, som opererer under Fotballstiftelsen som er en felles organisasjon for alle gatelagene. Det som også var bra var at vi fikk snakket med fem hele klubber, det vil si at vi fikk snakket med begge partene som er daglig leder og prosjektleder/trener i fem klubber, pluss to klubber med kun prosjektleder/trener.

Formålet med undersøkelsen er med på å bestemme hvem vi bør intervju (Jacobsen, 2015). Ut ifra vår problemstilling, har vi valgt utvalgsriteriet som kalles *informasjon*. Som betyr rett og slett å velge ut respondenter som vi mener kan gi oss mye og god informasjon. Dette utvalgsriterium er ikke helt enkelt å bruke fordi vi først må vite noe om hvor gode informasjonskilde de ulike respondentene er (Jacobsen, 2015). Men en av oss har bakgrunn fra to tidligere toppklubber innenfor dette feltet, og har dermed innhentet ulik informasjon for hvem som kan passe en slik undersøkelse.

3.3 Gjennomføring av intervju

Da vi startet intervjuene begynte vi med å gi en rask oversikt over hvorfor vi gjennomfører dette intervju med å si hva vi er ute etter, bakgrunnen og hensikten med undersøkelsen (Jacobsen, 2015). Selv om vi i korte trekk allerede hadde informert intervjuobjektene om dette i forkant. Det gjorde at intervjuobjektene også kunne komme med noen spørsmål rettet mot selve undersøkelsen før vi begynte med selve spørsmålene, og at ingenting var uoppklart.

Vi satt sammen to ulike spørsmålsmater for hva vi ville stille spørsmål om til de ulike gruppene *Daglig ledere* for klubbene og *Prosjektansvarlig/trenere* for klubbens gatelag. Spørsmålene ble stilt i hensikt for å dekke det vi ville få svar på i henhold til problemstillingen. Vi har nevnt tidligere at vi utførte intervjuene slik at det ble opprettholdt flyt i samtalen, dermed ble det naturlig stilt oppfølgingsspørsmål til det intervjuobjektet var innom der og da. Istedenfor å hoppe fram og tilbake på spørsmålene vi hadde skrevet. Det kan være lurt når intervjuobjektet kommer inn på et tema vi synes er interessant, men som ikke går videre på det. Da bør vi sørge for at intervjuobjektet kommer tilbake til dette teamet ganske raskt (Jacobsen, 2015). Ofte var også intervjuobjektene veldig engasjerte slik at de kom inn på tingene vi ville få belyst uten at vi nødvendigvis trengte å spørre om det.

Vi avsluttet intervjuene etter alt mellom 12min til 30min, når vi følte at vi hadde fått belyst det vi var interessert i. Det tillatte oss også å tilføye et spørsmål som «helt til slutt, er det noe du har lyst til å si som vi ikke har kommet inn på tidligere?». Dermed unngår vi at intervjuobjektet sitter inne med informasjon han eller hun ønsket å få fram (Jacobsen, 2015).

Grunnet antall intervjuobjekter og varigheten til intervjuene så vi det som en nødvendighet å ta lydopptak av samtaler. Dette ble også avklart på forhånd når forespørslene om intervju ble sendt ut. Dette kan være noe mange reagerer negativt på, dermed må det alltid spørres om tillatelse til slike opptak (Jacobsen, 2015). Vi så på det som et godt hjelpemiddel for flyten i samtalen og alltid ha øyekontakt gjennom hele samtalen. Ved notatskriving kunne vi oppleve å ha et mer oppstykket intervju og det hele hadde tatt mye lenger tid. Og de åpenbare fordelene med å ha tilgjengelig alt det intervjuobjektet sier helt ordrett, og bare kunne spole tilbake om nødvendig.

3.4 Svakheter

Siden vi valgte å bruke åpne intervju som vår kilde til empiri, gjør det at det vil være noen utfordringer knyttet rundt dette. Som intervjuer skal vi avbryte minst mulig og la intervjuobjektet prate mest mulig. Som en konsekvens av dette, opplevde vi under et par av intervjuene at samtalen ikke alltid holdt seg til det konkrete emne. Vi fikk, tross alt, svarene vi ønsket, men det ble en del ekstramateriale å gå igjennom ved transkribering av intervjuene (Jacobsen, 2018).

Når man skal gjennomføre intervju over Zoom, er det et par ting som kan gå galt. Da tenker vi først og fremst på tekniske utfordringer. Utfordringer med dårlig forbindelse oppstod i enkelte av intervjuene vi gjennomførte. Det førte til at vi måtte be intervjuobjektet om å gjenta det som nettopp ble sagt. Det gikk utover flyten i samtalen. I tillegg kunne det være vanskelig å høre enkelte ord og/eller setninger på lydopptak i etterkant, da vi transkriberte intervjuene. Vi klarte å forstå alt, men det gjorde at hele prosessen ble mer tidkrevende enn det kunne ha vært.

På grunn av at vi har åpne, individuelle intervju, er det en fare for at intervjuobjektet kanskje ikke helt tørr å svare helt ærlig på noen av spørsmålene. Det er noe annet å vise ansiktet sitt til de som har ansvaret for intervjuet, kontra et spørreskjema de har fått på e-post. Selv om de har fått lovnader om anonymitet, vil det føles lite eller mindre anonymt enn andre innsamlingsmetoder (Jacobsen, 2018). Dette er riktignok noe vi aldri kommer til å finne ut av, men det kan bli sett på som noe som svekker påliteligheten til oppgaven.

4.0 Analyse

I dette kapittelet skal vi analysere svarene vi har fått i intervjuene. Analyse betyr nøyaktig undersøkelse av noe som er sammensatt av flere bestanddeler for å forklare et gitt problem eller en gitt utvikling (Tranøy & Tjønneland, 2020). Vi har valgt å dele kapittelet i to. Første del vil omhandle empiri fra daglig ledere i de forskjellige klubbene, mens den andre delen vil vi ta for oss de som jobber tett opp mot gatelagene. Dette ser vi på som naturlig å gjøre, da vi undersøker synspunkter fra begge «leire». Noen av grunnene til at vi gjorde det slik, er at det er lettere å opprettholde anonymiteten til klubbene. Det skaper en mer generell oversikt over hvordan synspunkter de personene i de ulike rollene har. Og ikke presentere klubb for klubb. For eksempel «klubb 1» sier dette og «klubb 2» sier dette. For vi er ikke ute etter å avsløre noen, men heller se det generelle bildet.

4.1 Daglige ledere

I inngangen til intervjuet startet daglige lederne med å forklare deres rolle inn mot klubbens gatelag. Der viser det seg at flere av de vi snakket med, også har et administrativt ansvar når det kommer til gatelagets økonomi og andre forutsette ting som søknader og treningstider. Mens andre igjen har bare et overordnet ansvar for at prosjektet blir gjennomført på en god måte.

«Jeg har ikke noen direkte rolle inn mot gatelaget, annet enn en del indirekte da. Økonomien, treningstider og nå har det vært litt smittevurderinger da ... Så vil jeg si at jeg også har en rolle med å integrere de inn i klubben.» - Daglig leder

Vi ønsket å finne ut om klubbenes intensjon med gatelaget, og om hvilke funksjoner gatelagene fylte for hver av klubbene. Hva var på en måte deres mål med dette prosjektet. Svarene vi fikk her var ganske entydig i spesielt en ting, nettopp det med at klubbene er en stor merkevare, har bra status i byene og stor gjennomføringskraft. Det nevnes at det gir hele klubben deres et perspektiv på ting, og andre har påpekt deres vilje til å være mer enn en klubb for eliteaspektet. Sponsorere og omdømme er også nevnt, der spillere har gått ut i jobb i samme bedrift, noe som ble sagt for å være det store målet. Nettopp å få folk ut i arbeid, der samarbeidsbedrifter til klubbene har en avtale dem imellom at deres

gatelagsspillere kan få prøve seg i bedriften hvis h*n har visst gode holdninger over tid. Som en slags praksis før en eventuell oppstart som ansatt i den bedriften. Vinn-vinn for alle parter.

«Det er jo en del av vårt sosiale arbeid. Det er derfor vi finnes på et vis. Vi ønsker å bety noe for folk i nærområdet.» - Daglig leder.

Hvilken forskjell et gatelag kan ha på en fotballklubb kan være store, både kommersielt og på omdømme. Vi ville få fram hvilke positive eller negative ringvirkninger et gatelag kan ha på klubben. Der særskilt omdømme skiller seg ut. Klubber er ubeskjedne til å fortelle om prosjektet. Spillere fra gatelaget får i flere klubber bidratt aktivt inn mot klubben som en ansatt, noe som utelukket gjør en stor forskjell. Her er det ofte jobber som banemannskap, kjøkkenhjelp og vakthold som går igjen. Også her er de inne på perspektiver på ting, spillerne helt opp til klubbens A-lag og administrasjonen blir påvirket av det. I hverdagen spiser de ofte sammen med A-lag når det passer seg. Det gjør at spillerne seg imellom kommer i samtaler sammen og deler livserfaringer med hverandre. Samt indirekte forskjeller rent kommersielt, virket ikke dette til å være veldig viktig, selv om det ble nevnt. En kunne derimot fortelle at visst målet var å øke det kommersielle, så hadde personen aldri tatt jobben inn mot gatelaget, men at forskjellen får komme som en konsekvens.

«Definitivt positivt for omdømmet vårt at vi gjør det, men det er ikke det viktigste. Det viktigste er at vi kan bidra med et eller annet.» - Daglig leder.

Sponsorens og samarbeidspartnerens påvirkning til klubbens tilnærming med gatelag var noe vi ville gå dypere i materien på. Vi spurte direkte om sponsorer og samarbeidspartnere noen gang hadde hatt en innvirkning, og om klubbene noen gang hadde aktivt brukt gatelaget som argument for å lande avtaler. Der noen har gått hardere ut enn andre mot både kommunen og samarbeidspartene for å selge budskapet deres, er det også noen som mener det er helt vesentlig og essensielt å tenke samfunnsansvar og bærekraftig for å i det hele tatt henge med i kampen for å få sponsorer. Her er det også viktig for noen klubber at gatelaget ikke har egne sponsorer, men at det er klubbens sponsorer, at gatelaget er en del av klubben og ikke et eget lag. De skal bruke de samme draktene med de samme partnerne på draktsettet som A-laget.

«Det har jo det, men vi selger ikke egne sponsorer inn på bare gatelaget. Det vi selger er hele klubben. Og det er en viktig del av det, om helheten» - Daglig leder.

Mye rosenrødt, men finnes det noen baksider og ulemper med å ha gatelag, hva kan være negativt. Mange kunne fortelle at de klarer å drifte prosjektet med gatelaget kun basert på midler de får tildelt fra det offentlige. Mens noen likevel kunne se på det som både økonomikrevende i form av ekstra utgifter på aktiviteter og ansatte, som kommer utenom selve budsjettet de får fra offentlige midler, og ressurskrevende i form av de trenger personer med den rette kompetansen til å utføre å gjennomføre de aktivitetene de ønsker. Det oppsluker mye tid, men tas igjen når man ser resultatene.

«Ulempe og ulempe. Det er utfordringer. Det er krevende. Mange tror det bare er to treninger i uka på en time, så er det det man gjør, men det er ekstremt mye arbeid rundt det.» - Daglig leder.

Har det hendt noen ganger at klubbene har vært nødt av en eller annen grunn trappe ned helt eller delvis satsningen på dette prosjektet. Det kan være negative forutsetninger som har ført til slik tankegang. Der noen klubber aldri har havnet i den situasjonen at det har vært aktuelt, kunne noen klubber fortelle at det har vært episoder der de har mistet betydelige midler og bevilgninger. Og at det har oppstått situasjon med negativ omtale, som har ført til tanken om dette egentlig er vits å holde på det. Men også her har episodene landet fjellstøtt og er i beste velgående i dag.

«Vi var i en utfordrende situasjon i fjor da vi mistet en bevilgning som har vært der de siste årene. Da kommuniserte vi med kommunen, som sa at hvis vi ikke får dekket de midlene fra offentlige midler, vil kommunen garantere det beløpet.» - Daglig leder.

Som nevnt så er de offentlige midlene essensielt for driften av samtlige gatelag i landet. Men hva så om den støtten hadde blitt halvert. Hvilken reaksjon ville vi sett fra klubbene, ville de ofret fra eget budsjett. Hvor viktig er dette prosjektet for klubbene da plutselig. Brenner de så mye for dette at de skulle brette opp ermene og fikset det. Dette var et sårt punkt i den grad klubbene avslørte seg på hvor viktig dette prosjektet var for dem, som vi ville grave i for å virkelig se viktigheten av gatelagene. En direkte konsekvens hos noen

hadde rett og slett blitt og trappet ned på kvaliteten på prosjektet i form av mindre trenere og mindre treninger. Som igjen hadde ført til dårligere oppfølging. Flere litt mindre ressurssterke klubber sier at det kunne blitt dramatisk for dem, men at de tror de skulle klart å finne pengene et annet sted. De signaliserer i hvert fall til oss at de hadde mobilisert for å finne nye investorer eller lignende. I noen miljøer har gatelaget fått så stor status at flere hadde sett betydningen og viktigheten, at de hadde gått inn og hjulpet. Men flere nevner det at de ikke kunne bidratt fra eget budsjett, rett å slett. Og at hvis klubben hadde vært i en økonomisk krevende tid, så måtte de nok ha kuttet i denne delen av klubben, visst ikke den offentlige støtten hadde vært der. Så hard er realiteten, de er tross alt en fotballklubb som skal ta tre poeng i helgene, det er klubbens hovedformål, ikke å ha et gatelag i seg selv.

«Hvis det hadde skjedd, så måtte vi ha vurdert en nedtrapping. Det er helt klart, men vi ville i hvert fall vurdert alternative inntektskilder slik at man kunne hente inn penger fra sponsorer og andre ting. Dette er såpass krevende at vi er helt avhengige av de statlige og kommunale tilskuddene.» - Daglig leder.

I alle klubber er det viktig med god kommunikasjon og ikke minst hvor godt de kommuniserer seg imellom. Er oppfølgingen inn mot gatelaget bra fra administrasjonens side? En fellesnevner her er at alle klubbene føler de samarbeider godt og har tett oppfølging inn mot gatelagsrepresentantene. I en av klubbene er samfunnsansvarlig en del av ledergruppa og er involvert i det sentrale som skjer i klubben. En annen daglig leder opplyser at under de ukentlige allmøtene til klubben, får de en rapport om det som har skjedd og skal skje med gatelaget fra deres representant. De er også opptatt av å rekruttere trenere til gatelaget internt i klubben, slik at prosjektet ikke blir satt litt utenfor klubbdriften, men sikrer at de blir involvert og integrert.

«Den personen som er samfunnsansvarlig hos oss, er med i ledergruppa vår. Sånn sett er gatelaget tett på det sentrale i klubben. De føler seg inkludert både på ledernivå og hverdagslig nivå og det er noe vi er veldig opptatt av.» - Daglig leder.

I løpet av årene som har gått har det kommet flere og flere gatelag inn i toppklubbene. Med dette i bakhode, kan det tenkes at det har blitt skapt en forventning til å ha gatelag for toppklubbene i Norge? Det blir nevnt at det kan være en forventning, men at kanskje

økonomien spiller en større rolle, på grunn av midlene som er der og ikke minst systematikken. Det var i hans øyne en «no-brainer» å opprette et gatelag slik som det finansieres og driftes per nå. En annen daglig leder tror også det er en forventning. En positiv en sådan. Det blir forklart med at det er et så positivt bidrag at folk kan føle seg tvunget til å være med på det. På den andre siden, tror intervjuobjektet at det ikke er en forventning, men det heller går mer på at klubber ser nytten i det og ansvaret. Et annet intervjuobjekt sier at det kan være litt farlig om det er slik. Det er på grunn av at det kreves så mye tid og ressurser, og om du ikke ønsker det selv, klarer ikke klubben å levere et tilbud som er bra nok for de som trenger det.

«Ja, det er en positiv forventning. Jeg tror at alle lag ser at dette er et veldig positivt bidrag. Og er et lite offer for alle klubber som ønsker å være med. Det er så positivt bidrag totalt sett at folk føler seg tvunget til å gjøre det pga. alle andre gjør det. Det er viktig at flere og flere blir med.» - Daglig leder

4.2 Gatelagsansvarlig

Også her ville vi starte samtalene innledningsvis med at de fortalte om deres rolle inn mot gatelaget. Alle klubbene løser rollene litt ulikt, noen er prosjektledere samt trener for gatelaget, mens noen har mindre stillinger og kun er trener. Mens andre kan være ansatt i klubben i både samfunnsavdelingen og andre deler av klubben. Noen kan også bare ha det administrative ansvaret. Fellesnevneren for de alle er at prosjektet deres med gatelag er det største i deres jobb inn mot samfunnsansvar.

«Nå er jeg trener for gatelaget. Det har jeg vært siden oppstart. Så er jeg alt mulig mann også. De ringer meg til alle døgnets tider og jeg bistår med det jeg kan. Like mye psykolog nesten som trener.» - Gatelagsansvarlig.

Fra gatelagsansvarlige sitt perspektiv, var det interessant å sjekke om de delte daglig leder sitt syn på hvilken intensjon dem som klubb hadde i forbindelse med gatelaget. Her er i hvert fall de ansvarlig for gatelaget så og si entydig på at de er opptatt av å ta et samfunnsansvar. Bruke merkevaren. Et ønske om å bidra med noe, og gi et ordentlig tilbud til denne målgruppen. Det nevnes også at det blir viktigere og viktigere inn mot sponsorer,

at de er opptatt av mer enn bare skiltmeter på stadion. Det må være mer innhold enn som så.

«Intensjonen er å ta et samfunnsansvar i forhold til å ta vare på de som faller litt utenom. Vi er en stor merkevare. Folk legger merke til klubben og ser hva vi driver med». – Gatelagsansvarlig.

Vi spurte gatelagsansvarlige om de følte klubben var oppriktig ute etter å gi noe tilbake til byen, eller om de gjør det i håp om at det skal slå tilbake på klubben i flere former og slag. Det kan være økonomisk vinning i form av økt omdømme og rykte som fører til flere tilskuere på kamp og økte inntekter rundt i klubben. Der er det vanskelig å komme utenom de positive konsekvensene og ringvirkningene dette med gatelag bringer, men at det stort sett er noe som kommer av et resultat av et genuint mål om å bidra med samfunnsansvar. Men det ligger nok i flere klubber sitt bakhode at dette kan redde dem litt omdømmemessig. Også vil det være todelt tankegang, så klart vil sponsorer like at klubbene dem støtter gir noe tilbake til samfunnet. Men igjen, at dette kommer i andre rekke.

«Jeg opplever at det er et oppriktig engasjement hvor vi har mange prosjekter i klubben ... Klubben har en intensjon om å gjøre noe bra for byen og regionen.» - Gatelagsansvarlig.

For vil arbeidet inn mot gatelag gjøre det enklere for klubbene å søke midler å snakke med samarbeidspartnere og sponsorer? Vi ville høre også med disse hvordan syn de hadde inn i arbeidet med å aktiv argumentere for gatelaget deres i dette arbeidet. Der fikk vi høre fra en klubb om at de var helt overbevist om at i fremtiden blir utrolig viktig å gjøre andre ting enn å bare være toppklubb. Men også dette går toveis, det er sponsorer som aktivt har lyst å delta i de samfunnsprosjektene. Det er klubber som mener det blir lettere å snakke med sponsorer, men at sponsorene også har lyst å være med på ulike samlinger og treninger, rett å slett engasjerer seg i prosjektet.

«Mye lettere. Da er du med på alt som skjer i byen og ikke bare det som skjer hver helg på banen». - Gatelagsansvarlig.

Videre ønsket vi å få svar på om gatelaget tas godt imot av resten av klubben. Her er det ingen tvil om at det er unison enighet om at gatelagene i de respektive klubbene blir tatt imot med åpne armer. Det ene intervjuobjektet sier at det har vært en god prosess helt fra starten av og spillerne selv også blir inkludert mye inn mot klubben. Det kan være alt fra enkelte jobber til julebord. Mange opplyser også at gatelagsspillerne spiser sammen med A-laget i kantina. Et annet intervjuobjekt forteller også at daglig leder er med aktivt inn mot gatelaget ved å hjelpe til med noen treninger, og opplever en generell god «backing» fra sportsavdelingen i klubben. Det har dog vært et tilfelle hvor det har blitt stilt spørsmål fra én i en av klubbene om gatelaget hindrer satsingen til A-laget, uten at dette ble videreført.

«Jeg har en daglig leder som er veldig opptatt av dette og har bidratt med flere treninger og er aktiv rundt dette. Det er klart at sport har sin misjon. Det er først og fremst A-laget og med koronasituasjonen har dette året vært litt annerledes enn tidligere, jeg har fått bidrag fra sport hvor de har stilt opp med trenere til gatelaget. Det er ofte litt ekstra stas.»
- Gatelagsansvarlig.

Det er ingen hemmelighet at gatelaget har en god effekt på spillerne, men er det noen ulemper rundt prosjektet gatelag? Også her er det bred enighet rundt svarene. Det er ikke snakk om noen negative sider i noen av klubbene, men heller noen få enkeltepisoder i et par av klubbene. En av klubbene kom det fram at det har vært en voldsepisode blant noen av spillerne, men dette ble fort ordnet opp i, og det kom noe positivt ut av det. I en annen klubb har det vært tre saker som har lagd litt oppstyr, blant annet et innbrudd på stadion. Noe som går igjen ofte i svarene fra klubbene er den krevende jobben rundt det å ha gatelag. Det går mye tid rundt gatelag, mye mer enn bare to treninger i uka, slik vi har vært inne på tidligere i oppgaven.

«Nei, det gjør ikke det. Det er ganske stor jobb da. Vi bruker mye tid på det, men så lenge det har noe for seg, er det viktig for klubben og folkene.» – Gatelagsansvarlig.

Det er litt ulikt fra klubb til klubb hvordan infrastrukturen er i administrasjonen, men på sett og vis er alle inkludert i resten av klubben når det kommer til møter og andre

begivenheter. Inntrykket er at den samfunnsdelen er en viktig del av klubben på lik linje med resten av klubben. Det kan være ukentlige møter med alle avdelingene der alle får mulighet til å komme med statusoppdatering å slike ting. Noen prosjektledere og trenere er ikke like glad i tall, og skyver gjerne det over på daglig leder, men de er likevel inkludert i den form av at de får komme med meninger og synspunkter. Noen klubber har også gatelagspillere som deltar rundt A-lags kampene i helgene, og da er de inkludert i møter for å sjekke hva som skjer å planlegge sammen.

«Ja, når markedsavdelingen hadde budsjettmøte var vi en del av det, med tanke på å få flere midler. Når det har vært begivenheter, årsfest, sponsormøter og slike ting så har alltid samfunnsdelen blitt nevnt. Så vi er en del av det.» - Gatelagsansvarlig.

Vi har sett en enorm vekst i gatelagsfotballen de siste årene. Vi ønsket å sjekke hvorfor noen klubber tror at noen først nå har kommet på banen med gatelag, når dette har vært en så stor suksess over lang tid. Er det skapt en forventning for toppklubbene å opprette gatelag som har gjort at de kommer på banen nå. Og hadde denne forventningen vært borte om ingen hadde gatelag.

Noen mener at den forventningen bare er sunn, spesielt at de tar et samfunnsansvar, så får hver klubb finne ut hva de ønsker å fokusere på. Så lenge midlene strekker til fra det offentlige så gjør det ingenting at det forventes såpass. Men så er det viktig at de som starter opp med dette har rett motivasjon bak det, og ikke bare har det fordi man «må» ha det. Også er det viktig å påpeke at det ikke passer for alle, at det kan være at man skaper kamp om spillerne hvis byene er nærme for eksempel.

«Jeg synes det er flott. Fotballen er en arena som favner om mange mennesker. Den tar grep i forhold til rasisme, menneskerettigheter. Jeg synes det er fint. Det å plante det inn i unge gutter slik at de tar samfunnsansvar synes jeg er helt fantastisk. Veldig bra at det er forventninger til at fotballen skal bidra inn mot samfunnet generelt.» - Gatelagsansvarlig.

En viktig del av å ha gatelag er den eksterne finansielle støtten klubbene får gjennom fotballstiftelsen, men hva ville skjedd om denne ble halvert? Dette er noe som er alvorlig for gatelaget i alle klubbene vi har snakket med. Allikevel er det stor optimisme rundt å

fortsette med det selv etter et eventuelt kutt i støtten. En samfunnsansvarlig sier at klubben ikke kunne lagt eller trappet ned på grunn det ville ha svertet omdømme til klubben og i tillegg kunne fått problemer med de store samarbeidspartnerne. I tillegg skytes det inn at A-laget må klare seg med én mindre høyreback på A-laget, for å kunne fortsette med gatelaget. I en annen klubb sier treneren at de vil gjøre mye for å fortsette med gatelag, bare i et redusert omfang, for å opprettholde et tilbud. Det å ta fra eget budsjett ville ikke vært særlig aktuelt, slik økonomien er nå, er det et annet intervjuobjekt som sier. Ellers i klubbene er det et ønske om å gå ut til samarbeidspartnere, kommuner og lignende for å hente midler eksternt, slik at gatelaget kan fortsette.

«Da måtte vi ha jobbet steinhardt for å hente inn. Da måtte vi ha hentet inn på en annen måte. Å få inn noen som kunne vært med på en slik finansiering.» – Gatelagsansvarlig.

5.0 Diskusjon

Svarene vi har fått har utelukkende vært positive fra klubbene sin side, men klubbene har hatt ulike synsvinkler på deres intensjon og måte de har jobbet på for å fremme deres arbeid. Vi ønsket å være så kritiske som mulig for å få de ærligste svarene vi kunne få, noe vi også opplevde at intervjuobjektene var. Spørsmålene vi stilte prøvde å være så lite ledende som mulig, slik at svarene ble så åpne at troverdigheten økte. Dette er fordi intervjuobjektene fikk muligheten til å svare nøyaktig det som de følte for, uten å få noe retning inn mot hva de eventuelt «burde» ha svart. Anonymisering var jo også et middel for å motivere til mer åpenhet. Likevel trenger det ikke være grunn til å tru at noen ikke fortalte sannheten, men kanskje noen holdt igjen noe. Nå skal vi se sammenhengen i teoriene vi satt os på forhånd. Hvilken intensjon har klubbene? Vi skal sjekke hvordan tilnærming som passer best ut ifra instrumentalistisk, idealistisk eller altruistisk tilnærming.

5.1 Intensjon med gatelag

I alle klubbene vi har gjennomført intervjuer med, har alle svart det samme på spørsmål om hva som er intensjonen med gatelag. De har riktignok ordlagt seg forskjellig, men

hovedpoenget er det samme. De ønsker å bruke merkevaren som klubben har til å hjelpe de som trenger det i lokalsamfunnet.

«I utgangspunktet for alt vi gjør for samfunnsengasjement er at vi ønsker å bruke den kraften som ligger i en fotballklubb, å bidra med mer enn bare det som skjer på en fotballbane.»

Idrettsorganisasjoner har en stor påvirkning på lokalmiljøet de tilhører. De ser tydelig den effekten klubben har og ønsker å bruke den til å hjelpe andre (Walzel et.al., 2018). For å bruke de fotballklubbene vi har pratet med, går de aktivt ut og ser hvilken effekt en profesjonell fotballklubb har på lokalmiljøet de tilhører. Dette er noe fotballklubber utnytter, i positiv forstand, og gir tilbake til der de kommer fra.

5.2 Ringvirkninger med gatelag

De forskjellige daglige lederne i klubbene fikk spørsmål om hvilke positive og eventuelt negative ringvirkninger gatelaget har på klubbene deres. Alle var klare på at både de positive og negative ringvirkningene kom i andre rekke bak det å faktisk kunne hjelpe noen. Tre av klubbene kunne likevel nevne at dette hadde en god effekt på omdømme rundt klubben. Dette er noe som vi kan trekke likhetstrekk til USA og profesjonelle idrettslag i NFL. Der kommer det frem i en studie at samfunnsansvar i amerikanske fotballag, har en positiv effekt på omdømme, ordet om klubben sprer seg og salget av supporter effekter (Plewa & Quester, 2011). Det er med andre ord ingen tvil om at klubbene som har stilt til intervju har opplevd økt positivt omdømme som følge av gatelag. Som vi var inne på tidligere, er dette bare en bi-effekt for klubbene og hovedmålet har alltid og vil alltid være å sette gatelaget foran eventuell egen klubbs vinning, ifølge de daglige lederne vi har vært i kontakt med.

5.3 Ulemper og nedtrapping

De aller fleste av klubbene kunne nevne noen negative episoder knyttet til gatelaget deres, i større og mindre grad. Og har tidvis beskrevet det som krevende, men mest av alt givende. En av de negative episodene fikk den aktuelle klubben inn på tanken til å legge ned, men var aldri nært. En klubb nevner også det vi var innom i forrige punkt, med merkevaren en klubb har. Når spillerne representerer den aktuelle klubben, så oppfører de

seg bedre utad også. Så lenge de offentlige midlene finnes er det nesten ingen grunn til å ikke opprettholde satsingen på gatelag. Og mange av klubbene drifter også prosjektet innenfor de rammene de får fra offentlige midler. Firmaer er i dag mer utsatt for negativ omtale rundt samfunnsansvar enn noen gang tidligere, for eksempel gjennom media som vakthunder (Einwiller, Lis, Ruppel & Sen, 2019). Dette gjelder også i høyeste grad klubber. Dårlig omtale en periode, kunne i verste fall ført til nedleggelse av gatelag. Dette skjedde heldigvis ikke, da klubben så verdien av å ha et gatelag i klubben. Dette viser dog at klubbene må trå mer varsomt enn tidligere for å unngå eventuelle konsekvenser.

5.4 Gatelagets betydning for sponsorer

Et par klubber påpeker at de ikke ønsker å skaffe egne sponsorer til gatelaget, fordi de ikke ønsker å skape noe forskjell mellom dem og resten av klubben. Gatelaget skal sånn sett være en del av resten av klubben, og ha like drakter som A-laget. Men at klubber bruker gatelaget som argument inn mot sponsorer inn til klubben, er det liten tvil om. Med et par unntak, så bruker nesten alle klubbene det aktivt. Så kan man diskutere om det er riktig moralsk sett, eller om det er det som er viktig eller om det er der fokuset skal ligge. Der trenger det for så vidt ikke være noe fasitsvar. Det trenger ikke være noe galt i det, men tilnærmingen kan virke litt annerledes for de klubbene som har størst fokus på å reklamere for deres gatelag. Og det er jo tross alt til en god sak også. I en studie vi kom over, blir det forklart at sponsorer ser viktigheten av at idrettsklubber har et samfunnsansvar (Plewa & Quester, 2011). Det er da mye mulig at sponsorer er mer villig til å samarbeide med en klubb som driver med samfunnsansvar enn en klubb som ikke gjør det.

5.5 Klubbens oppfølging og tilrettelegging

Vi opplever at alle klubbene vi har snakket med inkluderer ansatte rundt gatelagene i resten av klubbens møter og planlegging. Noen mer enn andre, vi ser en sammenheng med de klubbene som har en ansatt som prosjektleder eller et større ansvar for gatelaget også er inkludert i ledermøter og budsjettmøter. Mens klubbene som har ansatt trenere på mindre stillinger, i mindre grad blir inkludert i alt, men at de fortsatt blir inkludert. Og de som

jobber direkte med gatelagene skryter også av tilretteleggingen fra klubbens hold. Covid-19 har satt en naturlig stopper for noe av dette, men slik er det for alle. Kjenningsmelodien er at gatelagene får spise i kantinen sammen med resten av klubbens og A-laget, og de møter velvilje når de spør om noe. Og at det eneste som kan stoppe dem er eventuelt økonomi.

Her virker det som at det ligger en verdi i hver enkel klubb som viser hvor mye dette prosjektet betyr. Mange kan ha inntrykk av at klubber kun ønsker tre poeng hver kamp og det er det som betyr noe. Men inntrykket som gatelagene har satt i klubbene virker å ha en viss betydning. Det er fort gjort å føle seg utenfor i en klubb visst man ikke blir inkludert i fellesmøter og planlegging av veien videre. Samfunnsavdelingen blir veid like tungt som eksempelvis markedsavdelingen. I en arbeidsgruppe vil innsatsen være direkte knyttet til hvor bra de er på inkludering og interaksjoner mellom hverandre (Ferdman, Avigdor, Braun, Konkin & Kuzmycz, 2010). Med dette friskt i minne, kan man se likhetstrekk mellom de som har kommet langt med gatelaget og jobbet tett og godt sammen, og de som ikke har det.

5.6 Sunn forventning

Forventning blir beskrevet som informasjon man har om hva som er mulig eller hva som kommer til å skje (Summerfield & Egner, 2009), og klubbens syn på forventning innen gatelag varierer noe. Noen mener forventninger som er skapt bare er sunn, mens en klubb spesielt ville advare litt mot det, at klubber startet opp med gatelag kun bygd på at det ble forventet, at det viktigste er at man har lyst. Dette er et godt poeng når vi hører fra samtlige at det kan være krevende og utfordrende gruppe å ha ansvar for. Og ikke minst tidkrevende. En nevner også all den oppmerksomheten som har kommet de siste året. Statsministeren som har overrakt penger og sammen med regjeringen spilt kamp mot et gatelag. I tillegg til serien som har gått på TV2, «Idretten skaper sjanser» som har gitt hele prosjektet et løft, og flere som har fått øynene opp for dette. Selv om det er kommet masse gatelag rundt omkring i landet, håper en daglig leder på at det kommer flere, ikke fordi han håper at det er så mange rusmisbrukere der ute, men fordi vi vet at dem er der.

5.7 Men hva hvis støtten forsvinner

Konsekvensene om støtten hadde blitt halvert er mørke. Nå vil jo alle de positive ringvirkningene som omfavner spillerne være med på å holde kostnadene nede for samfunnet. Siden det kan medvirke og holde dem vekke fra institusjon, kriminalitet med mer. Men hvis vi ser for oss at støtten blir halvert, så nevner de fleste daglige lederne at de ikke kunne ha støtte opp med eget budsjett, med unntak fra en av klubbene som meldte at de skulle klart det. Men alle er enstemmig at de hadde gjort en enorm innsats for å hente investorer fra andre hold. Først og fremst ville det vært dramatisk for spillerne. For klubbene sin del hadde det vært mer vanskelig å sett de store konsekvensene. Kanskje hadde noen klubbene merket det internt i klubben. Vi vet flere som sier at spillerne på gatelaget deres med deres tilstedeværelse gir de øvrige ansatte i klubben et annet syn og perspektiv på livet og enkelte ting. Også vet vi at noen klubber bruker spillerne og prosjektet aktivt inn mot sponsorer.

Samfunnsansvar i et firma, kan økonomisk sett bli forklart som noe som skal være profitabelt og ikke gå i underskudd (Kim, Krishna & Dhanesh, 2019). Mange av klubbene får de midlene de trenger av Fotballstiftelsen og uten den ville de ha slitt veldig. En klubb melder om at nedtrapping hadde vært uunngåelig om slikt hadde skjedd. Øktene hadde blitt halvert i antall og oppfølgingen spillerne får hadde også blitt redusert. Det blir også nevnt at sosiale prosjekter ved siden av fotballtreningene, ville blitt redusert.

5.8 Tilnærmingen

Vi skal nå dra teorien vi har angående instrumentalistisk, idealistisk og altruistisk tilnærming inn i svarene til klubbene.

Alle klubbene ser ut til å ha en altruistisk tilnærming til det å ha et gatelag. De innser at på bunntinjen gir det ikke direkte mye tilbake, men at betydningen for prosjektet for deltakerne er enorm. Det koster mye for klubbene, både tid og ressurser, men det gir tilbake til deltakerne.

Når vi diskutere ringvirkningene til klubben i form av inntekter, omdømme, rykte, tilskuere og sånne ting. Så ser vi flere klubber som bruker gatelaget, og også spillere direkte for å promotere prosjektet fra klubbens ståsted. Her kan vi konstatere at det er

instrumentell tanke bak det, med å få fram de gode historiene og for å selge prosjektet inn til samarbeidspartnere. Og det kan helt klart minne om en instrumentalistisk tilnærming for å melke mest mulig ut av dette prosjektet i form av sponsorinntekter. Alt i alt er selve grunnmuren av gatelagsprosjektet i klubbene bygget opp av en altruistisk tilnærming. Inkluderingen klubben gjør for gatelaget og spesielt for enkelte deltakere kan virke instrumentalistisk i den forstand at noen klubber får inkludert spillerne inn som arbeidskraft på kampdager og andre gjøremål. Det vil være en toveis tilnærming. Det er altruistisk å tenke at de gir spillerne en mulighet til å jobbe å få en tilhørighet i klubben. Og mange av de her spillerne vil jo gjøre «alt» for klubben sin for å gi noe tilbake for denne muligheten de har fått med å jobbe for klubben sin. Instrumentalismen tilsier at du skal få noe vinning for det, og i dette tilfelle blir det å regne som arbeidskraft. Selv om frivillighet står sterkt i idretten så blir det i dette tilfelle mer som en jobb for de aktuelle gatelagsspillerne. Den instrumentalistiske tilnærmingen kommer klarere fram når klubbene blir tvunget til å legge ned deler av prosjektet hvis den offentlige støtten skulle halveres eller kuttes kraftig. Da forsvinner litt av den idealistiske tilnærmingen de klubbene hadde siden de blir nødt å skulle ofre fra eget budsjett siden den økonomiske støtten skulle forsvinne helt eller delvis.

6.0 Konklusjon

Vi ønsket i denne oppgaven å se nærmere på intensjonen og tilnærmingen til toppklubbene i Norge har til gatelagene sine. Hvilken funksjon de fylte for klubben sin del.

Det vi fant ut var at prosjektet i seg selv er veldig genuint og altruistisk, og at klubbene ikke kommer seg unna det siden det krever veldig mye av dem som klubb å drifte prosjektet, er de nødt til å ha virkelig lyst til å ha dette. Det nærliggende vil kanskje være å legge ned prosjektet siden det kan være krevende, men mange forteller hva det gir tilbake både personlig og for klubben som gir motivasjon til å opprettholde. Vi opplevde at klubbene brukte gatelaget som produkt på ulike måter. Der noen klubber uttalte at de eventuelle positive ringvirkningene får komme som et resultat eller konsekvens av den gode jobben de gjør, mens noen var mye mer aktive ut mot samarbeidspartnere og samfunnet. Det kan være et lurt trekk for klubbene å gjøre, hvis det den offentlige støtten skulle minskes eller forsvinne, så hadde flere fått øyene opp for betydningen for dette prosjektet, og klubbene ville da fått lettere tilgang på investorer og andre interessenter.

Vi opplever at spesielt de personene som jobber direkte inn mot gatelagene har en stor vilje og ønske for dette prosjektet. De forteller all den tid de ofrer, og hvilke utfordringer de som klubb står ovenfor med dette prosjektet. Flere kunne fortelle at de bruker kvelder og helger, og kalte det en 24/7 jobb. Mens de som sitter høyere i administrasjonen kan ha et annet syn på det, og har et annet vinkel på dette med ringvirkninger.

7.0 Videre forskning

Gjennom arbeidet vi har gjort med denne bacheloroppgaven, har vi tenkt tanken på hva samarbeidspartnerne sin tilnærming er på om toppklubbene har gatelag. Hvor viktig er det for sponsorer og samarbeidspartnere at den klubben de sponser tar sitt ansvar på samfunnsdelen og hvor mye de legger i prosjektet gatelag. Er det så avgjørende som noen klubber har påpekt i denne oppgaven? Og hvilken effekt har det når noen klubber går aktivt ut til sponsorer og samarbeidspartnere for å argumentere for gatelaget deres for eksempel, kontra de klubbene som er mer tilbaketrukket når det kommer til å promotere eget arbeid på deres gatelag? Dette kunne vært et interessant tema å se nærmere på. Det er noen artikler om temaet internasjonalt, men ingen som omhandler norsk fotball, som vi har sett.

8.0 Referanseliste

Einwiller, S. Lis, B. Ruppel, C. & Sen, S. (2019). *When CSR-based identification backfires: Testing the effects of CSR-related negative publicity*. Side. 1. Hentet fra: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0148296319303960?casa_token=vbFrHaLjAlsAAAAA:e1xUIWE9o5_XI28kdw77bVo3Y-VIETtnJoQh3qE_WWEgrr_7MU8NsDX2st6oTiIX0ZvX1x-9xENB

Ferdman, B. M. Avigdor, A. Braun, D. Konkin, J. & Kuzmycz, D. (2010). *COLLECTIVE EXPERIENCE OF INCLUSION, DIVERSITY, AND PERFORMANCE IN WORK GROUPS*. Side. 12. Hentet fra: <https://www.scielo.br/pdf/ram/v11n3/a03v11n3.pdf>

Fredrikstad Fotballklubb. (2020, 10. november). *FFKs Gatelag*. Hentet fra: <https://www.fredrikstadfk.no/gatelaget/info/ffks-gatelag>

Gatelaget. (2021, 29. april). *GATELAGSHISTORIEN*. Hentet fra: <https://gatelaget.no/om-fotballstiftelsen/gatelagshistorien>

Guyer, P. & Horstmann, R.P. (2015). *Idealism*. Hentet fra: <https://plato.stanford.edu/entries/idealism/>

Jacobsen, D. I. (2018). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?* Kristiansand: Cappellen Damm Akademisk.

Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?* Kristiansand: Cappellen Damm Akademisk.

Kerr, B. Godfrey-Smith, P. & Feldman, M. W. (2004). *What is Altruism*. Volume 19 issue 3. Side. 135-136. Hentet fra: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0169534703003185?casa_token=xmvBl24CuMAAAAA:JyrIaATcW4K_CdTMKiZclTdbRSBPsg0ZDf4YxZGt6ycd7dRfUCc2pLAF2c8UxfKqzUtthwjMyPZZ

Kim, S. Krishna, A. & Dhanesh, G. (2019). *Economics or ethics? Exploring the role of CSR expectations in explaining consumers perceptions, motivations, and active communication behaviors about corporate misconduct*. Side. 77. Hentet fra: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0363811118302480?casa_token=VWMf4W0DctEAAAAA:J4gImka3Z4MUKitRE1DilZbeYTM7psJvdR0C5AtMaiOZ4fJbAGnU8DNgCV3kJNfpze69ULBU5oks

Lesjl, J. H. (2008). *Idrettssosiologi, Sportens ekspansjon i det morderne samfunn*. Side 15. Lillehammer: Abstrakt forlag AS.

Plewa, C & Quester, P.G. (2020). *Sponsorship and CSR: Is there a link?* Side. 9-10. Hentet fra: https://www.researchgate.net/profile/Carolin-Plewa/publication/237244371_Sponsorship_and_CSR_Is_there_a_link_A_conceptual_framework/links/5694338608ae820ff072b982/Sponsorship-and-CSR-Is-there-a-link-A-conceptual-framework.pdf

Stanford, K. (2015). *Instrumentalism: Global, Local and Scientific*. Side. 1. Hentet fra: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199368815.001.0001/oxfordhb-9780199368815-e-19>

Summerfeld, C. & Egner, T. (2009). *Expectation (and attention) in visual cognition*. Side. 403. Hentet fra: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1364661309001442?casa_token=7a85vN4DzAUAAAAA:Uy-55Siro0TZeOHI_db8LWTnEXs3Xh8KN7LzWij4hHfcY31182_zj254iKdyzvzr96eFDCCYuwYs

Thompson, T. Knutsen, T. Johansen, C. Borg, M & Karlsson Bengt. (2019). *Gatelagsfotball som Recovery på banen – «Verdens beste ettervern?»*. Universitet i Sørøst-Norge. S. 11. Hentet fra: https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/bitstream/handle/11250/2579393/SFPR-forskningsrapport1_2019.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Tranøy, K. E., & Tjønneland, E. (2020, juli 18). Analyse. Hentet fra Store norske leksikon nettside: <https://snl.no/analyse>

Walzel, S. Robertson, J. & Anagnostopoulos, C. (2018). *Corporate Social Responsibility in Professional Team Sports Organizations: An Integrative Review*. Journal of Sport Management. Side. 511.

9.0 Vedlegg

9.1 Intervjuguide Daglig leder

Her er en liste med relevante spørsmål vi brukte for å bygge rundt samtalene vi hadde med de daglige lederne som deltok i undersøkelsen:

1. Som daglig leder, hva er din rolle inn mot klubbens gatelag? Har du noen innvirkninger inn mot hvordan det jobbes mot gatelaget?
2. En ting er virkemiddelet gatelaget har for spillerne, men hva er dere som klubb sin intensjon for å ha gatelag? Og hvilke funksjoner har gatelaget for klubben?
3. Hvilken forskjell utgjør det for klubben at dere har gatelag?
Ser dere noen positive eller negative ringvirkninger?
4. Har sponsorer eller samarbeidspartnere noen gang hatt en innvirkning på deres tiltak med å ha gatelag? Har dere noen gang aktivt brukt gatelaget som argument for å få til sponsoravtaler?
5. Ser du noen ulemper med å ha gatelag? Med tanke på ressurser og økonomi for eksempel.
6. Har det noen gang vært aktuelt for dere å legge ned satsningen på gatelaget i noen grad? I så fall, hva ville konsekvensen vært for det? Ikke for spillerne, men for klubben?
7. Hva ville konsekvensene vært for gatelaget deres om den offentlige støtten hadde for eksempel blitt halvert? Kunne klubbens eget budsjett støttet opp om å redde prosjektet med gatelaget?
8. Hvordan er oppfølgingen fra klubben sitt ståsted inn mot de som jobber direkte inn mot gatelaget? Samarbeider dere om budsjett etc.? Er de med på møter?
9. Tror du det er blitt skapt en forventning til toppklubbene i Norge å ha et gatelag?

9.2 Intervjuguide gatelagsansvarlig

1. Hva er din rolle inn mot klubbens gatelag?
2. En ting er virkemiddelet gatelaget har for spillerne, men hva er dere som klubb sin intensjon for å ha gatelag? Og hvilke funksjoner har gatelaget for klubben?
3. Føler du at jobben deres inn mot gatelaget tas godt imot i resten av klubben?
  - Føler du at deres arbeid blir motarbeidet på noe vis? At dere møter motvilje når dere spør om noe?
  - Føler du at klubben legger til rette for at dere skal gjøre en så god jobb som mulig?
4. Føler du at klubben er ute etter å gi noe tilbake til samfunnet og byen, eller gjør de det i håp om at det skal slå tilbake på dem som klubb? I form av økonomisk vinning, sponsorer, kampbilletter/sesongkort, rykte og omdømme.
5. Hva tenker du konsekvensene kan være for en klubb å ha gatelag?
6. Tror du det klubben gir av ressurser gjenspeiler seg i det dere som klubb «får» tilbake?
7. Tror du arbeidet med gatelaget gjør det lettere å få tak i sponsorer?
8. Blir dere inkludert i resten av klubben sin drift, i møter og andre ting?
9. Tror du det er blitt skapt en forventning til toppklubbene i Norge å ha et gatelag?
10. Hva tror du konsekvensene ville vært for gatelaget deres om den offentlige støtten hadde blitt halvert? Tror du klubben hadde vært villig til å ofre fra eget budsjett for å redde prosjektet med gatelaget deres?